

SLOVENEK

Velja po pošti:

za celo leto naprej . . . K 28.—
za pol leta 13.—
za četrt 6-50
za en mesec 2-20
za Nemčijo celoletno . . . 28.—
za ostalo inozemstvo . . . 35.—

V upravnistvu:

za celo leto naprej . . . K 22-40
za pol leta 11-20
za četrt 5-80
za en mesec 1-90
Za pošiljanje na dom 20 v, na mesec. — Posamezne štev. 10 v.

Inserati:

Enostolpna petstvarsta (72 mm):
za enkrat po 15 v
za dvakrat 13 —
za trikrat 10 —
za več ko trikrat . . . 9 —

V reklamnih noticah stane enostolpna garmondvrsta 30 vinarjev. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja:

vsak dan, izvenomli nedelje in praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevih ulicah št. 6.
Sprejema naročnino, inserate in reklamacije.
Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Za domovino.

Skupščina »Slovenskih krščansko-socialnih zvez« v St. Jakobu v Rožu dne 31. maja 1909.

V dobi, ko je vsenemštvo razvilo po nemških bojnih društvih vse svoje sile, da prodre do Adrije, poletete so »Slovenske krščansko-socialne zveze« na Koroško, v lepi, zeleni St. Jakob v Rožu, po katerem tako hrepene nasprotniki, dobro vedo, da bi bil to ključ za njihove namene po Kranjski in doli po Primorski. Kar posebno povzdiguje pomen včerajšnjega dne, je resna volja, ki se je pokazala na zboru naših Zvez za narodnoobrambno delo in za njega poglabitev v najširše ljudske vrste. Nad 350 naših izobraževalnih društev je včeraj dobilo sveto nalogo hiteti na pomoč obmejnim našim bratom!

Z navdušenjem so nas pričakovali koroški bratje in sijajno so dokazali, da je Rož še slovenski in da hoče ostati naš. Razobesili so slovenske trobojnice, pred hiše pa postavili vejice domačih lip v slovanski pozdrav. Poleg izredno velikega števila naših društvenih delegatov smo opazili častno udeležbo štajerskih slovenskih poslancev: videli smo tu prof. R. biča, dr. Ant. Korošca in dr. Verstovška, od kranjskih poslancev pa je poleg društvenega predsednika dr. Kreka, prihitel poslanec Piber. Pri sprejemu smo videli mnogo koroških rodoljubov, na čelu jim spretni voditelji koroških Slovencev, dr. Breja, in č. g. župnik Ražun. Slovensko katoliško akademsko društvo je zastopala »Zarja«, naši »Orli« pa so to pot prvičkrat pohitili iz Radovljice. Jesenic in Viča na slovenska tla koroška. Na kolodvoru je pod trobojnima zastavama vrlih Gorjancev in Vrhničanov na stotine došlih skupščinarjev navdušeno pozdravljali župan iz St. Jakoba, g. Mayer, odgovarjal pa mu je dr. Lovro Pogačnik, povdarja joč, da s tem poletom na Koroško hočemo dokumentirati, da niti pedi slovenske zemlje nočemo prepustiti več tujcu. Iz srca je zaklicala množica: Procvitaj Rož slovenski! Podpirati hočemo vzorno delo koroških Slovencev.

Skupščina. — Nagovor dr. Kreka in dr. Breja.

Po sv. maši v župni cerkvi se je pričelo zborovanje na obširnem, okrašenem dvorišču šentjakobskega župnišča. Drž. in dež. poslanec dr. Krek je otvoril skupščino z nagovorom, v katerem je povdarjal, da se vsaka prava izobrazba prične v domačem domu. Brez doma ni izobrazbe. Kjer pojma doma ni, ni prave izobrazbe. Te izobrazbe se je treba navziti ter jo dati naprej tistim, katere hočemo vzgajati. Liberalna misel pa razbija misel na dom, hiti samo v širni svet in ne pripozna človeka takega kakršnega je dala domača zemlja. Mi pa recimo: vsi tisti griči, nepopisno lepi kraji, kjer se govori slovenski jezik, naš dom je to, sredstvo za našo izobrazbo. Nobena izobrazba ni mogoča, ako ni zgrajena na širokem pojmu naše domovine, ako ne porabimo kot prvo sredstvo k izobrazbi slovenski jezik. Na Koroškem Vam trgajo duševni morilci dojenčke materam s prs. Naš šhod je protest proti tem narodnim umorom, je protest proti duševnim morilcem, ki trgajo posamezne naše ljudi od prs naše skupne matere domovine slovenske! (Gromoviti klic.) Ko sem zrl danes z Golice po vsem lepem svetu, ki mu Triglav gospoduje, sem se vzradostil, da še imamo organizacije, ki delujejo za ono enotno vzgojo, katero sem prej omenil. Na koroških tleh v Celovcu je prišel z delom zanjo Štajerc s Ponikve, ki je ustanovil »Družbo sv. Mohorja«, po teh enotnih načelih deluje tudi naša slovenska krščansko-socialna organizacija, krščanska v pravem smislu besede, da pripozna kot svojega edinega Gospodarja Gospoda našega Jezusa Kristusa, socialna v zavesti, da vsaka liberalna misel škoduje skupnosti, pri delu v zavesti, da smo vsi eno truplo, eno telo.

Na predlog dr. Kreka izvoli zbor za predsednika zborovanju gosp. dr. Janko Breja, ki vse navzoče pozdravlja v imenu vseh koroških Slovencev, ker vsi koroški Slovenci so prešinjani iste socialne, iste slovenske narodne misli. Kot drage goste smo Vas pričakali, da Vam pokažemo svoj dom, kaj imamo, a tudi kaj nimamo, da od Vas zaželimo pomoči, leka naših ran s skupnim delom. Veliko se oglašajo koroški zdravnikov, a največ od teh je šintarjev. Treba je Koroško poznati, a največji del slovenske domovine še ne pozna Koroške. Slovensko vprašanje mora postati identično s koroškim vprašanjem. Nerač se poslužujemo narodnih fraz, ne vidite me na banketih, kjer gotove vrste narodni junaki prekipevajo navdušenja in brezmejnega obupa. Te vrste ljudi nimajo tal na Koroškem. Tu smo realni politiki. Če kje, moramo biti tu realni politiki. Ni prazna beseda o nemškem navalu, to je živa beseda pri nas, nemško-kulturni pritisk je tolik, da ga komaj odvrčujemo. Še par kilometrov od tu je še slovenska meja, a kdaj so že pogreznjeni v nemštvo kraji, kjer so naši pradedje še pri Turah, na Solnograškem, Tirolskem govorili slovenski. Vse to smo izgubili vsled velikanskega pritiska nemškega naroda. Naravnim potom smo izgubili večjo polovico svoje posesti. Sedaj pa to delo opravlja s podvojen, s podesetero močjo tudi novi šolski zakon, katerega nekateri slepi Slovenci še proslavljajo. Pred 25 leti je bila slovenska meja še eno uro nad Celovcem, sedaj je že eno uro pod Celovcem. Če je tolik nemški pritisk na nas, če nam tako ginejo narodna tla pod nogami, tedaj je Vaša dolžnost, da pridete svojim bratom onstran Karavank na pomoč, da pridete večkrat med nas. Tako kot danes, bodete vedno povsod ob meji dobrodošli!

Predsednik po tem nagovoru dá besedo poročevalcem posameznih S. K. S. Z.

Kranjska S. K. S. Z.

(Poročal J. Traven.)

Podati mi je poročilo o delovanju osrednje zveze, ki razteza svoje delovanje posebej na Kranjsko, ker imajo druge pokrajine že svoje zveze. Če gledamo nazaj na minulo leto, lahko z mirno vestjo rečemo, da je društveno življenje precej napredovalo.

Organizacija se je širila po deželi, kjer se vedno bolj umeva koliknega pomena so ravno izobraževalna društva za napredek našega ljudstva. Najbolj delavna so bila zato ona društva, ki so nastala po iniciativi ljudstva samega, kjer so se preprosti ljudje sami zavzeli za društvo. Lansko leto je štela »Zveza« 125 društev brez 10 vipavskih, danes jih je v »Zvezi« 143, torej se jih je ustanovilo na novo od zadnjega škofijskega sestanka 18. Najznavnejše so se gibal v naših društvenih telovadni odseki. Pri ustanavljanju društev je šla »Zveza« na roko.

O notranjem delovanju Zveze, o sejah odborovih, predavanjih in slavnostnih prireditvah ne bom govoril, ker se je razpravljalo o tem na občnem zboru ljublj. S. K. S. Z. dne 7. marca in je bilo objavljeno tudi v časopisih. Omeniti le želim, kako so se izvrševali sklepi, ki so se storili ob zadnjih dveh Zvezinih skupščinah, posebno na oni na Jesenicah.

1. Zveza izdaja koledar, ki je skupen vsem zvezam.

2. Dolgo se je govorilo o skupnem znaku S. K. S. Z. Tega smo oskrbeli in v prihodnjem tednu dobimo 1000 znakov.

3. Važen je bil sklep, da se vpeljejo izkaznice za tiste člane naših društev, ki se preselijo kam drugam. Ta izkaznica jim pove, kje dobe v tujem kraju somišljenikov, kje dobe zopet društvo, kakoršno je doma ustanovljeno. Dolgo je trajalo predno so se dobili odgovori na vprašalne pole, ki jih je razposlala S. K. S. Z. Ko se je nabral potreben material, so se založile take izkaznice, katere naj bi rabila vsa naša društva, ker je vedno več članov naših društev, ki se preseljujejo v mesta ali druge obrtne kraje.

4. Na Jesenicah se je izrazila tudi želja, naj bi se po izobraževalnih društvih,

posebno na deželi predavalo o agrarno-političnih vprašanjih. Semintje je bilo kako tako predavanje, toda stvar še ni bila dobro urejena. Glede predavanj so še vedno težave. Društvo je čimdalje več, ne bo mogoče vsem postreči iz centrale. Res mora ta biti srce, kjer utripa življenje in od koder se razliva in preliva oživljajoča kri po naših društvih. Toda neobhodno je potrebno, da se ožive, oziroma osnujejo, kjer jih še ni, dekanjski ali okrožni odbori.

Kaj pa v prihodnje? Naše delo bo moralo biti še intenzivnejše, še vztrajnejše. Res imamo že lepo število društev po deželi, a to še nikakor ne zadostuje. Težiti moramo po tem, da ima res vsaka župnija svoje izobraževalno društvo, iz katerega naj se širi prava krščanska omika. Župnij pa je okrog 300.

Treba je dalje tudi bolj urejenega dela po društvih, posebno glede predavanj. Tukaj bi bila umestna nekaka okrožja, potrebni bi bili dekanjski ali okrožni odbori. Ti naj bi ustanavljali nova društva, urejali predavanja, budili društva k delu.

Potrebno je, da Zveza res nadzoruje delo svojih članic, da semintje pregleda, kako se upravljajo, kako se spolnjuje vzgojni smoter v društvu. Društva pa morajo poročati o svojem delovanju vsako leto Zvezi, kakor tudi prijaviti vsako važnejšo prireditev. Kratko naj opišejo važnejše dogodke, ki jih potem objavi »Društvenik«.

Okrožni odbori naj bi imeli skupna posvetovanja glede enotnega delovanja društev vsako leto enkrat.

Posebno skrb bi bilo posvetiti mladeniški organizaciji. Prekrasni so sadovi telovadnih odsekov, za kar je zahvaliti njihovim voditeljem, toda to še ne zadostuje. Kajti mnogo je fantov, ki jih ne veseli telovadba, a k raznim prireditvam bi prišli. Na mladini sloni bodočnost, treba zbirati mladino, treba poučevati. Mladeniške zveze stoje na trdnem verskem prepričanju, navajajo k narodnemu mišljenju in vsestranski izobrazbi.

Prirejajo naj se kurzi za voditelje društev, posebno za fante, bodisi okrožna ali skupna. Ne smemo prezreti slovenskih deklet. Tudi te treba organizirati v »Dekliške zveze«, kjer se izobrazuje in privaja delu, ki ga ima pozneje kot mati. Posebno dela v gospodinjstvu, stregbi bolnikom itd. — To bi bil nekaj načrt v izpopolnitev našega dela. Delujmo naprej v tem smislu kot doslej, da na temelju kršč. omike dvignemo slovensko ljudstvo do časti in veljave, do blagostanja in časte sreče.

Vipavska S. K. S. Z.

(Poročal J. Traven.)

V vipavski S. K. S. Z., ustanovljeni leta 1904, je sedaj 13 društev in 11 podpornih članov. V preteklem letu so pristopila k Zvezi sledeča društva: 1. Pevsko društvo »Nanos« na Gočah; 2. novo-ustanovljeno k. s. izobraževalno društvo v Vrhpolju pri Vipavi; 3. k. s. izobr. društvo na St. Vidu pri Vipavi. — K. s. izobr. društvo na Gočah je preneslo svoj sedež z Goč v Manče, in sicer zaradi tega, ker obstoji na Gočah že eno Zvezino društvo: pevsko društvo »Nanos«. — V Zvezinih društvih je dosedaj do 800 članov (600 moških, 200 ženskih). Predavanj je bilo v preteklem letu okrog 80, 22 dramatičnih predstav, več izletov; vsako društvo ima pevski zbor; v St. Vidu pri Vipavi celo ženski tamburaški zbor, v katerem je 12 tamburašinj, ki je še mlad, a že goden za nastop. — Vsako društvo ima svojo knjižnico; knjig v knjižnicah Zvezinih društev je do 3000 razne vsebine; izposojenih je bilo lansko leto do 3300 del društvenim članom in članicam. Treznost in varčnost društvenikov in društvenic pričajo »Čebelice«, ustanovljene pri večini naših društev; kolikor je Zvezinemu odboru dosedaj znano, ima 557 članov »Čebelice« prihranjenih 15.169 K 95 h. Društva, ki še nimajo lastnega doma, zbirajo v ta namen, da si ga postavijo, doneske; tako je n. pr. za društveni dom v Podragi nabrali dosedaj 555 K, za društveni dom na Planini 321 K. Na Slapu so si lansko leto

omislili društveno zastavo, delo mariborskih šolskih sester. Ni čuda, da tudi mlada organizacija »Orlov« napreduje v vipavski dolini; dosedaj so ustanovljeni trije telovadni odseki, ki vsi živahno delujejo: v Vipavi, v Šturiji in v St. Vidu pri Vipavi; približno število organizovanih »Orlov« je 52 ter precej naraščaja. »Zveza« je skupno z goriško S. K. S. Z. priredila dne 6. septembra 1908 veliko slavlje v Logu v proslavo papeževega in cesarjevega jubileja, o kateri slavnosti je natančno poročal »Slovenec« v svoji 210. številki, z dne 14. septembra 1908 ter »Domoljub« v svoji 38. številki 1. l. Slavnost, h kateri smo povabili tudi našega dičnega poslanca dr. Ignacija Žitnika in pri kateri smo videli nastopati govornike in govornice naše organizovane mladine, naše pevske zборе itd., ostane pač zapisana z zlatimi črkami v zgodovini naše društvene organizacije. Toda izobraževalno in organizacijsko delo še ni doseglo svojega vrhunca; v bodočem letu bomo poskrbeli zlasti za mladinsko organizacijo po telovadnih odsekih.

Telovadni odseki.

(Poročal dr. L. Pogačnik.)

Ustanovni občni zbor »Zveze telovadnih odsekov« je bil 10. septembra 1907. Takrat je bilo 10 odsekov. Do 15. novembra 1908 jih je bilo že 37 in danes, čez dobro pol leta, jih je že 58. Danes imajo telovadni odseki 2049 članov, telovadcev 1278, uniform do 500. Do jeseni bo Z. T. O. štela že, upamo, 70 odsekov. Govornik omenja lepo procvitajoče poučne fantovske večere, organizacijo po okrožjih, povdarja, da je revizija našla po odsekih tako vzorno delo, o katerem poroča »Mladost«, da je našla izredno veliko požrtvovalnosti, o kateri se ni poročalo, in pa krepko disciplino. Fantje hodijo ponekod poldrugo uro daleč k telovadbi! Govornik zaključuje poročilo s pozivom na slovenske očete: Slovenski očetje! Dajte svojim sinovom uniforme »Orlov«! S tem skrbite za poštenost svojega doma in za lepo njegovo bodočnost!

Društvene vžigalice.

(Poročal Anton Volta.)

Gospod Anton Volta je podal podrobno poročilo o društvenih vžigalicah. Čistega dobička od petih vozov ostane 621 kron 84 h. Iztrijati je še nekaj tirjatev. Sedaj, ko je to podjetje prebolelo prve bolečine, se je poskrbelo za tako ureditev, da se Zvezi ne bo bati pri nobenem trgovcu izgub ter se bo agitacija za naše vžigalice zanesla v zadnjo našo gorsko vas, s tem pa bomo dobili res trden in gotov dobiček za brate ob meji.

Štajerska S. K. S. Z.

(Poročal prof. dr. Hohnjec.)

Načela so prvo v življenju in delovanju kakor posameznika, tako tudi celega naroda. Razum je tista sila, ki naj vlada človeško mišljenje, hotenje in delovanje. Duh pa je kakor greda. Prazna gredica ti ne bo nič rodila, ostane pusta in prazna, če je ne oplodiš s semenom, zasadiš s cvetkami in rastlinami. Tudi duha je treba oploditi z dušnim semenom, z mislimi in predstavami, s snovanjem pojmov, ki se združujejo v sodbe in razvijajo v načela, katera niso samo teoretičnega pomena, temveč tudi praktične važnosti.

Ljudem je ponajveč treba dati vzore in načela. Sami navadno ne pridejo do njih. Ljudje so z velike večine tako zatopljeni v vsakdanje, mehanično in zbog tega duhomorno delo na polju, ob stroju, v delavnici, v prodajalnici, v pisarni, da niti ne pridejo do tistega globokega premišljevanja in resnega preudarjanja, ki ga je treba, da si človek zasnuje tista vrhovna načela, ki določajo smer v zasebnem življenju in osobito v javnem delovanju.

To je naloga ljudskega podučevanja in izobraževanja.

V katerem smislu se mora izvrševati izobraževanje, ne more biti vprašanje sistema, ki mu je blagor posameznika in celega naroda pri srcu. Poduk bodi mnogostranski in koristen, ustrezajoč vsem

gmotnim in duševnim potrebam človeškim in tako poedinca in narod dvigajoč do višine krščanske izobrazbe in kulture in do vživanja njenih časnih in vekovnih dobrin.

V tem smislu izvršujejo izobraževalno delo med našim ljudstvom tista društva, ki so združena v mogočni organizaciji S. K. S. Z. Poročati mi je o delovanju štajerske S. K. S. Z.

Zveza šteje 115 izobraževalnih in bralnih društev in samostojnih mladeniških zvez. Lepo število, pa nikakor še popolno. Zadnja volivna borba nam je pokazala, kje še nedostaja izobrazbe in znanja, kje še ljudje dostopni slepilnim liberalnim frazam. Tjekaj spada vsled nujne potrebe kako izobraževalno društvo. In če pri odločilnih krajevnih činiteljih ne bomo našli pravega smisla za to, pa ga bo treba vcepiti. Kar je treba, se mora storiti. Osrednji odbor v Mariboru si je bil v svesti, da mu je izvrševati nalogo srca v telesu: pošiljati oživljajočo kri po vseh žilah. To bodrečo in oživljajočo nalogo izvršil je posebno s prirejanjem socialnih tečajev po deželi, katerih je bilo v pretečni zimi osem, in sicer v Slov. Bistrici, Veliki Nedelji, pri Sv. Križu tik Slatine, v Ljutomeru, Šoštanju, Brežicah, Ptuj, v Braslovcah. Za bodočo zimo se je za take tečaje že prenumeriralo nekaj krajev.

Prav pridno deluje tudi največji odsek S. K. S. Z., namreč »Zveza slovenskih mladeničev«, o kateri bo poročal njen prisotni predsednik Žebot.

V svojo dolžnost pa si štejem, da pred slovensko javnostjo zahvalim naše vrle slovenske mladeniče za to, kar so storili o času deželnozborskih štajerskih volitev. Ne trdim preveč, če izjavim, da brez sodelovanja naših mladeničev ne bi povsod zmagali ali vsaj ne bi tako sijajno zmagali. Naši fantje sicer ponajveč niso volili, toda pot so pripravljali in na volišče vabili tiste, ki imajo to pravico. Šli so na delo s popolnim poznanjem položaja in vseh tistih agitačnih sredstev, ki vodijo do zmage. Za pošteno krščansko, kmečko stvar so šli v boj s tistim plemenitim ognjem, ki gori v poštenem mlademu srcu, in s tisto požrtvovalnostjo, ki je sama mladina lastna. (Glasno pritrdjevanje.) Niso se liberalni voditelji zamenjali naših organiziranih mladeničev. Izid je pokazal, da je ta strah bil upravičen. Ponajveč je že naša mlada avantgarda liberalne vrste vrgla nazaj. In ko so prišli s krepkim korakom bataljoni naših značajnih kmečkih mož, navadno ni bilo več zaprek; in če se je ponekod pojavilo nasproti, kar je liberalno govorilo, hujskalo in tulilo, pa so ga naši močje z odločno kretljivo brenili od stran. Z zahvalo združujem željo, naj bi naša mladinska organizacija napredovala povsod, osobito na Koroškem kot porok boljše bodočnosti.

Ker so liberalci na svojem strankinem telesu čutili moč mladeniške organizacije, so napovedali v svojih listih, da bodo tudi začeli z mladeniško organizacijo. Svetujemo jim, naj se ne varajo v svojih upih. Kar je dobrega in plemenitega med našo kmečko mladino, je po večini že v naši organizaciji ali pa ji bo kmalu pristopilo. Kar je pa slabega, pa je že tako organizirano po svojem načinu in ni treba, da bi tamkaj liberalci izgubljali svoje dragocene organizatorične moči.

Bistvena točka v programu S. K. S. Z. je v zadnjem času postala tudi **narodna obramba**. Porodila se je ta točka iz tisti naravne in nujne potrebe, ki postavlja proti napadu odpor, proti nameravani in že začeti razlastitvi odločno obrambo svoje lasti. Namen, ki nas pri tem delu vodi, je ta: z vsem naporom in vsemi sredstvi preprečiti, da bi se od naše domovine odkrnil kak kos slovenske zemlje ter bi se nam raznarodili in izgubili rodni bratje. Že preveč se je skrčilo slovensko ozemlje. O tem nam pripoveduje žalostno povest Štajerska, o tem posebno bridko toži dežela, v kateri danes zborujemo. Nekdaj je bila mogočna zibel celega Slovenstva, pa žal davno za nami so ti časi. Več nego 1000 let moramo iti nazaj v zgodovini in pridemo do tiste dobe, ko je slovenska zemlja bila najbolj razširjena. Od takrat se je krčila in zoževala, in v isti meri je prodiral za našim hrbtom mogočni germanski sosed. Nevarnost je, da bi se nam zožila še bolj.

Te dni je šel po nemških časnikih članek z naslovom: »Slovanska nevarnost na Koroškem«. Nobenega človeka ne more ta spis prepričati, da bi Nemcem v resnici pretila kak nevarnost. Nemško-radikalnim slovenofobom že preseda samo dejstvo, da je na Koroškem sploh še kak človek, ki govori slovensko. V ostalem pa člankar priznava, da po izkazu statistike nemška jezikovna meja neprenehoma prodira od severa proti jugu. Zato pa **moramo vsi na branik**. Proti premoči nemškega kapitala ne moremo postaviti istovrstnega protitežja. Naše protitežje bodi **izobraženo, značajno, narodno zavedno ljudstvo**, ki se bo s studom obrnilo od Judeževih grošev, ki ga vabijo k izdajstvu narodnosti in njenih interesov.

To se more doseči in to tudi moramo doseči, in to bodi velika naloga, ki jo naša izobraževalna društva izvršujejo med ljudstvom. Smisel za narodno obrambo naj ne ostane samo med razumništvom kot nekaj naroden šport, temveč potom naših društev moramo prodreti v nizke in najnižje sloje. Če bo ves narod preinjen s tem duhom, se nam ni treba bati za njegov obstanek.

Da si pridobimo vsaj nekaj gmotnih sredstev za obrambno delo, smo ustanovili **obmejni sklad**.

Obmejni sklad je imel ob priliki lanskega občnega zbora dohodkov 460 K 79 vin.; po občnem zboru do zdaj se je še nabralo 185 K 20 vin., skupaj 645 K 99 vin. Stroškov je bilo do lanskega občnega zbora 136 K 73 vin., od občnega zbora do zdaj 222 K, skupaj 358 K 73 vin. Torej je sedaj v blagajni 287 K 26 vin. Denar se porablja za vzdrževanje knjižnic, za razširjanje slovenskih knjig in časopisov po obmejnih krajih. Da lažje dosežemo svoj namen, namreč potem izobraževanja in vzbujanja narodne zavesti ohraniti slovenski življenj v narodno ogroženih krajih, stojimo v zvezi s približno 200 hišami v teh krajih. V prid obmejnemu Slovincem smo izdali **obmejni kolek**, ki nosi podobo celega slovenskega ozemlja in ki se je močno priljubil. Dozdaj se je prodalo 97.414 komadov, plačano je že 1020 K 86 vin., na dolg je še 927 K 28 vin. V zalogi je še 102.586 komadov. Toplo priporočamo ta kolek posameznikom in društvom.

Za Št. Ili se je nabralo 2795 K 54 vin. »Naša Straža« darovala 2600 K, skupaj 5395 K 54 vin. Ne čudimo se, če naši narodni nasprotniki naše narodno obrambno delo obsojajo kot hujskanje. Bolj se moramo čuditi, da imajo naši rojaki v liberalnih vrstah zanj le zasmeh in sumničanje. Toda preveč tudi njim ne zamerimo, ker upoštevamo njih nesrečen temperament in ker dobro vemo, da je liberalizem istoveten z zanikanjem in razdiranjem.

Ne oziirajmo se torej na sovražnike izven našega naroda in tudi v narodnih vrstah. Pojdimo naprej po svoji poti, narod svoj izobražujoč in rešujoč! Dragi Slovenci! Pred nami je danes podoba združene Slovenije. Zastopana je jako številno Koroška, veliko jih je prišlo s Kranjskega, zastopana je Štajerska, Goriška in Primorska. Združena Slovenija kot politična enota je cilj, ki nam blesti nasproti iz daljne prihodnosti. Toda združena Slovenija kot organizirana enota na izobraževalnem in gospodarskem polju je cilj, ki je dosegljiv. Ta cilj moramo doseči, če hočemo ohraniti in obraniti tiste svoje brate, ki jih preti zadušiti tujenarodna premoč. Delo za ta cilj je v pravem pomenu narodno in socialno. Temu visokemu cilju posvetimo vse svoje moči! (Burno ploskanje in pritrdjevanje.)

Pozdrav Št. Iličanov.

Mladenč Fr. Žebot, velezaslužni organizator šentiljskih Slovincov, pozdravlja zbor. 900.000 kron je vrgla »Št. Ili« v Št. Ili, da bi pomaknila slovensko mejo proti jugu. Pomagajte nam. V kratkem bo stal Št. Ili na slovenski meji, nemški protestantovski templji, iz katerega bodo širili Nemci med nas svojo nemško protestantovsko vero, da ne izrujejo tako samo narodnosti slovenske, ampak iz slovenskih src tudi vero naših dedov. Proti temu je treba krepkega odpora. Slovenci, Slovenke, pridite zato bratom v Št. Ili na pomoč!

Koroška S. K. S. Z.

(Poročal dr. Ehrlich.)

O tej najmlajši posestrimi S. K. S. Z. je podal dr. Ehrlich naslednje podatke: Društvo ima 25, med temi tri delavska društva. V Podlublju je zgradila »Društveni dom«. Posebno potrebno je slovensko čtivo koroški slovenski deci, zato je ustanovila letos že 43 mladinskih knjižnic. To delo se mora v prvi vrsti nadaljevati, ako hočemo mladino rešiti. Zveza bo nadaljevala z zgradbami društvenih domov. Sedaj je na vrsti brnski društveni dom.

Goriška S. K. S. Z.

(Poročal F. Kremžar.)

Društvo je imela goriška S. K. S. Z. lani 34, letos jih ima že 51. O tem, koliko je bilo predavanj po celi Goriški, statistika še ni sestavljena, v enajstih mesecih pa se je predavalo samo iz Gorice na deželi in v mestu 103-krat, računati je torej, da je bilo najmanj 200 predavanj. Liberalci imajo na Goriškem 101 društvo, še enkrat toliko kot mi. Iz tega je za vsakega našega somišljenika, ki čuti potrebo izobraziti ljudstvo, dano delo, da število naših društev podvojimo, potrojimo, da ne zaostanemo. Liberalci so imeli 88 predavanj, a to v dobi poldruga leta. Te številke govore, da imajo liberalci mnogo društev, ki pa malo delujejo, tudi imajo naša društva več članov. Govornik izraža zahvalo za živahno, požrtvovalno delo, katero je pričela razvijati goriška duhovščina. Vsi se lotimo izobraževalnega dela, kajti če se samo en del naših somišljeni-

kov poti pri tem delu, ni tolikega uspeha, kot če bi se vsi lotili tega dela.

Vsa poročila so bila soglasno odobrena ter se je poročevalcem izrekla zahvala.

Trst.

Tržaška S. K. S. Z. ni poslala zastopnika. Društvo ima tržaška S. K. S. Z. 9. V imenu tržaških služkinj pozdravlja zbor gđna. Fr. Petrič, ki razpravlja o trpljenju služkinj ter želi, naj bi po društvih, posebno po mestih, se osnovali odseki za služkinje.

Pozdrav ljubljanskega delavstva.

Imenom ljubljanskega delavstva pozdravlja shod predsednik tekstilnega delavstva, Fr. Kos, ki želi, naj bi povsod, kjer je kaj delavstva, se snovala **strokovna društva**. Strokovna društva v Ljubljani, osnovana po iniciativi Zveze, so dosegla že mnogo lepih uspehov za delavstvo, zato naj tudi drugod prično s snovanjem delavskih strokovnih društev.

Pozdrav Hrvatov.

Imenom Hrvatov pozdravlja zbor g. Petrekovič iz Siska: »Ne pozdravljam zbor v imenu kake stranke, ampak v imenu vseh Hrvatov.« Prepričan je, da bo prišel čas, ko se bo od Zemuna do Triglava govoril en jezik, saj sta slovenski in hrvaški jezik le dva dijalekta, jezik pa je to eden, katerega vsi razumemo. Proti Vašemu telu vodijo borbo Nemci, proti duši liberalci, proti hrvaškemu telu vodijo borbo Mažari, proti duši pokretaši. Taktika vseh liberalcev je enaka, a tudi naš odpor bodi skupen. Občuduje odpor slovenskega naroda, ki je jak kot njegove gore. Čas, ko smo klečali, je minul, stoje moramo zahtevati svoje pravice!

Pouk koroškim nemškutarjem.

Ko se poleže veikiško navdušenje, pravi dr. Brejc: Vaš aplavz bi vsakega koroškega nemškutarja nemilo dirnal. Ta aplavz kaže, da ste govornika vsi dobro razumeli. (Burni klici: Da! Vsi smo ga razumeli!) To znamenito dejstvo bi globoko bolelo našega koroškega nemškutarja, ki pravijo, da koroški Slovenec ne razume novoslovenščine, danes pa je bilo tu konstatirano, da koroški Slovenec ne razume dobro samo novoslovenščine, ampak da dobro razume tudi našega brata Hrvata. S tem je vnovič dokumentirano, da sta Slovenec in Hrvat »uvjek brat i brat«. (Silno navdušenje.)

Po teh pozdravih so sledila razna predavanja in predlogi, o katerih pa poročamo jutri. Zborovanje je trajalo nad štiri ure. Vzoren red ob celi prireditvi je imponiral prijateljem in nasprotnikom.

Dan dolenske mladine.

RAZGRAJAJI TE PENI!

Binkoštni prazniki, 30. in 31. maja bodo ostali nepozabno v spominu krščanskemu dolenskem ljudstvu. Te dni so prvič vsi dolenski »Orli«, združeni v veliko četo na Krki, pokazali, kaj znajo, pokazali pa tudi, da se jih nihče ne sme nekažnjen dotekniti. Ostala bosta zato oba dneva neizbrisno v spominu tudi tistim, ki so dozdaj paševali dolenskemu ljudstvu in ga terorizirali. »Orel« je zlomil moč zapeljivcev.

Prihod.

»Demonstracije« pijančkov v eni in pol minuti zadušene!

Prihod »Orlov« na Krko 30. maja je bil imponizant. Zbrali so se zvečer bratje iz Krke, Šmartna pri Litiji, Št. Ruperta, Ljubljane, Šmartna pod Š-goro in Št. Vida ter s trobentači na čelu korakali na trg pred župno cerkvijo. Ko so korakali mimo gostilne, koder je nekdo zbral in za žive in mrtve napojil par nezavednih fantov, so se čuli sramotilni vsikli najgnusnejše vsebine, tako da jih ni moč niti približno zapisati. Pomisliti je namreč treba, da na Krki ni razum enega človeka prav nič liberalcev; celo pojem liberalstva je čisto neznan. Toda nek krčmar, ki je svobodomislec najradikalnejšega kalibra, ima par pristašev, ki jih nalašč tišči v nevednost in napaja z žganjem, da bi se ljudje ne zavedli. Ko so naši čuli nezasišano zasramovanje, je načelnik brat V. Jeločnik povlekel »Stoj!«, in se čisto sam napotil k gostilni v vežo. Tam je zahteval čisto mirno od načelnika požarne brambe, ki je najbolj rjul — ubogi mož je bil strašno vinjen — naj mu pove njegovo ime. Pijanec pa so našega načelnika hoteli zgrabiti in neka roka se ga je celo dotaknila. Ko so »Orli« to videli, so kakor blisk prihiteli pred vežo. Tu se je vršil obračun s pijano tolpo, ki se je končal v manj kot poldrugi minuti. Ker so namreč pijanci sramotili dalje in se enega naših celo lotili, so »Orli« napravili kratek proces. Načelnik požarne brambe, ki je držal v rokah banger, da bi zaprl vežo, se je s kolom sam ranil pod očesom, pri čemur se mu je poredilo nekaj krvi. To je nezavedne hujskače tako streznilo, da so obmolknili in bledi zbežali v gostilno. Preje so govorili, da bodo na župnišču pobili vse šipe in vse »Orle«

ubili, zdaj pa je bil mir in celo noč ni bilo čuti niti najmanjšega šuma. Po tem je brat F. Terseglav spričo zbranega ljudstva, ki je »Orlom« navdušeno aklamiralo, napravil nagovor, v katerem je v ostrih in krepkih besedah ožigosal početje zapeljanih vinskih bratcev, zlasti pa tistega, ki jih je nahujskal. (Mimogrede omenjeno, so hujskači že oblasti naznanjeni in bodo odgovarjali za svoj napad, o katerem se je dokazalo, da je bil že dolgo pripravljen.)

31. maja.

Prvi shod.

Drugi dan se je po sv. maši vršil v praznično odeti in z zastavami okrašen Krki prvi shod pred gostilno g. Rebolja; ki je Orle gostoljubno sprejel, krasno odličil svoje prostore in v vsem izbornu postregel, za kar mu gre najtoplejša zahvala. Govorili so bratje: župnik Pešec, kaplan K. Supin, F. Terseglav, dr. L. Lenard in V. Jeločnik.

Prevz. g. knezoškof je poslal shodu sledečo brzojavko:

»Pozdrav in blagoslov vrlim mladencem v društvu Orel. Ostanite naj zvesti Bogu, da postanete ponos našega naroda. Jeglič, škof.«

G. deželni odbornik dr. Evgen Lampe je poslal sledeč pozdrav:

Bratom Orlom!

Dvignite, Orli, v jasne višine krila ponosna mlade moči, sove se skrivajo v nizke temine, k solncu, k svetlobi Orel hiti.

Gozdi šumeči klanjajo glave, burni viharji divje besne, Orel zrè mirno v sinje višave, strele in gromi ga ne plaše.

Zora mladosti, sila kreposti, v žilah nam polje naroda rasti, v trudu in znoju, polnem radosti, domu gradimo slavo in čast.

Mati Slovenija, Tvoji ljubavi Orel junaško klanja srcé, Narod slovenski, k nesmrtni slavi Tvoji se naše sile boré.

K Božjemu solncu dvignimo krila, večne ljubavi vabi nas žar. Z nebne višine Orla bo sila krivdo in sužnost razbila vsikdár!

Dr. Evgen Lampe, dež. odbornik, Na Binkoštni ponedeljek 1909.

Dobrepoljci z zastavo.

Še dopoldan so prikorakali z zastavo dobrepoljski Orli, na čelu jim brata nadučitelj Štrukelj in učitelj Odlasek. Prišli so tudi drugi dolenski mladeniči in veliko duhovščine iz vseh krajev. Župan, boječ se, da ne bi jo razgrajajoči morda preveč izkupili, je pozval orožništvo, ki je res vzorno vzdrževalo red. Pijančki, ki so celo noč pri frakelnih plaknili svojo jezico in svoj poraz, so bili mirni ali pa so kvečjemu v kakem kotu s steklenico zelenega hripavo zaukali.

Drugi shod in javna telovadba.

Popoldne po krščanskem nauku je 50 bratov Orlov vzorno izvajalo proste in orodne vaje. Ljudstvo, ki je to prvič videlo v svojem življenju, je bilo silno navdušeno. Kdo bi štel ljudstvo! Bilo ga je na tisoče iz vsega velikega krškega okraja in tudi od drugod. Viharnega ploskanja ni hoteli biti konec. Natose je nadaljeval jutranji shod.

Brat Fr. Terseglav v navdušeni besedah slavi dolensko ljudstvo. Dolenc, ki je v turških bojih pokazal, da zna za vzore krščanske vere in svojo domovino liti kri, zdaj vstaja in se izneblja liberalnih krčmarjev, vaških magnatov in zapeljivcev, ki so ga dozdaj tiščali v nevednost. Organizacija Orla bo zadala tem smrtnim sovražnikom zavednega ljudstva, ki se boje za svoj profit, zadnji udarec. Orel je včeraj pokazal, da se ga nihče ne sme nekažnjen dotakniti! (Burno odobravanje.) Mladeniči so imeli priliko ogledati si od blizu svoje nasprotnike. Videli so, da so to navadni šnopsarji, oboževalci jeruša, pretepači, brezmožganci. Tisti, ki je vse to aranžiral, je storil iz sovraštva do načel, ki jih Orel izpoveduje. Sramotna so sredstva, ki jih je uporabljal. Hujskal je ljudi s takimi abotnostmi kakor: Orli uče krivo vero (Veselosť), Orli bod vero »dol prinesli«, Kristus ni Orlov ustanovitelj (Burna veselost) itd., itd. Govornik pobija vse ugovore in konča: Vse za vero, dom, cesarja!, bodi tudi zanepel geslo našega ljudstva; nasprotnike pa bomo zmelili kakor prah!

Brat dr. Lenard krepko ožigosal nasprotnike mladeniške misli. Opisuje ljudstvo takozvan liberalizem. Liberalci niso samo nasprotniki vere, ampak tudi slovenski narodnosti. Podpisali so pogodbo Nemcem, (Burni klici: Škandal! Sramota!) katerim so prodali slovenske pravice. Govornik razlaga, kaj Dolenski treba: predvsem organizirane zavednosti. Ne sme se dati strahovati od par krčmarjev, ki za svoj žep delajo in bi radi, da b

ljudstvo vedno ostalo v temi. Mladeniška organizacija bo luč naprednosti zanesla v zadnjo vas. Kakor goreča baklja smo, ki osvetljuje vse, ki so dobre volje; tiste pa, ki so slabe volje in že popolnoma propali, ožge, da se poskrijejo kakor čuki v svoje dupline, kjer bodo neopaženo poginili! (Burno odobravnje.)

× × ×

Popoldan se je vršila veselica. Nato so Orli med veseljem trobentanjem zapustili prijazno Krko. Sad včerašnjega shoda je, da se v najkrajšem času ustanove na Dolenjskem trije novi odseki. Storili so se z možmi, ki so prišli v to svrhu nalašč na Krko, vsi potrebni pripravljalni koraki. Orel zmaguje in bratov je čezdalje več! Dolenjska bo kmalu vsa z Orli preprežena in zadnje sove in čuki bodo sramotni konec storili, pregnani od ljudstva, ki se je zavedlo svoje moči. Na zdar!

Velikanska manifestacija čeških moravanskih katoličanov.

Olomuč, 1. junija. Češka katoliška narodna stranka je priredila o Binkošti sijajno obiskano kongres. Na Sveto goro so romali udeleženci binkoštno nedeljo. Zvečer je bila akademija v »Narodnem domu«. Na binkoštni ponedeljek je bila v stolnici slovesna služba božja. Slavnostni govor je imel p. Valoušek, maševal je pa nadškof dr. Bauer. Cerkvenemu opravilu je sledil slavnostni izprevod. Udeležilo se ga je nad 6000 oseb. Otvorili so ga v narodnih nošah Hanaki in Slovaki, sledila so moravska in nižjeavstrijska odposlanstva z zastavami in godbami, katoliškimi telovadci itd. Izprevod je defilirao mimo nadškofijske rezidence in se poklonil spomeniku Franca Jožefa, kjer je godba svirala cesarsko pesem. Nekaj socialno-demokratskih barab je kričalo hanba, a rdeče pobalistvo je bilo brezpomembno glede na tisoče katoličanov. V »Narodnem domu«, kakor na vrtu in na Stolnem trgu so bili popoldne shodi, kjer so govorili drž. poslanci dr. Hruban, Laufer, Šramek; gospici Magda Kroškoška in Menčik o gospodarskih in o političnih vprašanjih. Šramek je ostro obsojal načela svobodne šole. Opozarjal je na velikanski napredek katoliško narodnega gibanja na Moravskem zadnja leta. Avstrijsko katoliško ljudstvo bo tvorilo nepremagljivo moč, ko bo organizirano. Govornik izvajal, da se bodo gradile delavske hiše, mladeniška zavetišča in ženske zveze. Politiko si uravnajo sami ne glede na druge stranke. Nadškof Bauer v nemškem govoru izjavi, da je današnje slavlje znak boja v dosego gospodarske enakosti. Podelil je nadpatriški blagoslov. Papežu in cesarju sta se odposlali čestitki. Ženski govornici in poslanec dr. Hruban so govorili o ženskem vprašanju. S »Kde dūmov muj« se je zaključilo slavlje.

CESAR FRANC JOŽEF IN ŠPANSKI KRALJ.

Madrid, 1. junija. Cesar Franc Jožef je poslal zahvalno brzojavko španskemu kralju za doposlano mu uniformo španskega generalnega kapitana.

STAVKA V FILADELFIJI.

Filadelfija, 1. junija. Filadelfija Rapid je odpustil stavkujoče voznike in izprevodnike ter jih nadomesti z drugimi osebami, kar noče ugoditi stavkujočemu osebju.

IZJEMNO STANJE V BAKU.

Peterburg, 1. junija. Izredno obrambno stanje za Baku se podaljša za pol leta.

VSTAJA V LIMU.

Paris, 1. junija. »Agence Havas« poroča, da je ljudstvo napadlo vladno palačo in vjelo predsednika Leguira, ki ga je hotelo prisiliti, da odstopi. Vladi zvesti vojakci so pa Leguio oprostili in streljali na vstaško množico. Postrelili so nad 40 oseb.

MILOVANOVIČ SE JE POVRNIL V BELGRAD.

Belgrad, 1. junija. Zunanji minister Milovanović se je povrnil iz Benetk v Belgrad.

FRANCOSKA ZASTAVA NA GNOJŠČU.

Reinis, 1. junija. Ko je korakala stotinja 132. francoskega pešpolka mimo hiše nekega Grimperta, je mož razvil na gnojšču francosko zastavo. Poročnik Passon je ukazal odstraniti zastavo, narkar ga je Grimpert razžalil. Pri sodni razpravi so Grimperta oprostili, češ, da poročnik ni imel pravice za izvršitev policijske službe.

BIBLIJSKO VSEUČILIŠČE V RIMU.

Rim, 1. junija. »Osservatore Romano« objavlja apostolsko pismo, ki napoveduje, da se ustanovi v Rimu biblijsko vseučilišče.

PERZIJSKO USTAVNO VPRAŠANJE.

Teheran, 1. junija. Novo volivno postavbo proučujejo provincialni enzumeni.

Po novi postavi se uvaža premoženjski census in šolska elementarna izobrazba. Poslancev naj bi bilo 120. Izvolili se bodo po dvorazrednem sistemu. Teheran dobi 15 poslancev, po stari ustavi jih je imel 60.

Dnevne novice.

+ **Shod v Blokah** je bil včeraj popoldne jako dobro obiskan. Govorila sta poslanca Fr. Drobnič in dr. Žitnik, ki sta obširno poročala o delovanju deželne in državne zbornice. Zborovalci so koncem shoda na predlog izrekli zaupanje poslancem S. L. S.

+ »**Deutsch Triest**« se je v praznikih pripeljal v Celovec. Tja je s posebnim vlakom priredilo izlet nemško pevsko društvo iz Trsta. »Freie Stimmen« so porabile to priliko ter tako povedale o nemških namenih: »Triest mag heute noch den äußern Anstrich einer ganz und gar welschen Stadt haben, das Slawentum mag vor den Toren dieser herrlichen Stadt bertegierig lauern — was tut's?! Triest ist und bleibt das südliche Ausfalltor des deutschen Weltwirtschaftsgebietes, als solches liegt es fest und unverrückbar im Aktionsradius deutscher Gegenwarts- und Zukunftspolitik.« Celovčani pa tega niso menda nič posebno razumeli ter so na poziv, naj izobesijo zastave, izobesili samo deset frankfurtaric. Mestni magistrat celovski je dal brez privolenja župnikovega na stolp stolne cerkve obesiti frankfurtarico, katero sta odstranila gg. kaplana. »Freie Stimmen« bruhaajo jeze, da s cerkvenimi stavbami ne more nemoteno gospodariti celovski magistrat. Včeraj zvečer je radi teh nemških pevcev na jese-niškem kolodvoru mrgolelo orožnikov.

+ **Umrli** je v Idriji binkoštni ponedeljek vpkokjeni Jamski višji načelnik Franc Bezeljak. Z njim je izgubila naša stranka zvestega prijatelja in delavnega moža. Stal je trdno v naši organizaciji od početka. Bil je ud katoliške delavske družbe, član krščanskega gospodarskega društva, kjer je bil dalj časa tudi odbornik skladišnega nadzorstva; pri Ljudskih hranilnici in posojilnici pa je bil marljiv odbornik od njenega začetka. Dasi ni pričakoval znatnih nagrad, je redno posloval v hranilnici ob uradnih dneh. Ob zadnjem običnem zboru, pred 10 dnevi, je bil zopet soglasno izvoljen v odbor. Vinsencijevi družbi je bil zgleden podpornik ter skoro ni zamudil seje. Zato je zastopal po smrti Valentina Trevena v družbi častno mesto podpredsednika. V življenju, javnem in zasebnem, je bil prepričan in vnet katoličan, vester ud »prijatelj presv. Srca Jezusovega«. Izgubila je s pokojnikom naša organizacija moža, ki ga ne bomo nikdar pozabili. Ugrabila ga je pljučnica, ki nam ga je v malo dneh vzela, starega 62 let. Rainemu sveti večna luč, družini pa izrekamo iskreno sožalje. Pogreb bo v sredo ob 6. uri popoldne.

+ **Zopet »Südmarkina« loterija.** »Südmarka« zopet priredi loterijo na korist svojemu ponemčevalnemu delu. Razprodala je že 100.000 srečk.

— **Koroška narodna pesem odlikovana.** Na tekmi nemških pevskih društev v Frankobrodu je zmagalo kolinsko možsko pevsko društvo, ki je pelo nekaj Košatovih narodnih koroških pesmi. Pevsko društvo iz Essena, ki je pelo koroško »Verlassen«, je dobilo izmed dvanajstih, peto darilo. Znano je, da so Košatove narodne pesmi večinoma slovenske narodne pesmi in tudi »Verlassen« je napev koroške slovenske narodne pesmi.

— **V Postojni** je bilo včeraj okolu 10.000 tujcev.

— **Poročil** se je gospod Ivan Vrtačnik, c. kr. sodni sluga iz Kranja z gospico Ivanko Jerina iz Dol. Logatca.

— **V preiskovalni zapor ljubljanskega deželne sodišča** so odpeljali Franceta Magistra, diurnista okrajnega sodišča v Ilirski Bistrici. Fant je na sumu, da je nekako pred dvema mesecema izmaknil nekemu trgovcu v Ilirski Bistrici iz žepa listnico z večjo vsoto denarja. Ker je zadnji čas izdal večje vsote, kakor mu do-naša njegova služba, poleg tega pa še popival s tovariši pisarji, je vsled tega vzbudil pozornost merodajnih krogov. Končni izid bo pokazala preiskava, baje so kompromitirani pri tem tudi njegovi tovariši.

— **Svobodnozidarske lože v Bosni.** »Novy Věk« javlja, da se snuje v Bosni in Hercegovini svobodnozidarska loža, ki jo ustanovi osrednja madjarska loža v Budimpešti. Torej tudi s framasonsko ložo hočejo Madjari osrečiti Bosance in Hercegovce!

— **Velika skala** v obsegu 15 m² se je odtrgala dne 18. t. m. ob 6. uri zvečer s hriba Ruta pri Fali, poškodovala na progi Fala-Sv. Lovrenc železniški tir ter potrgala brzojavne žice. Promet je bil za pet ur ustavljen. Vlaki so imeli večurne zamude.

— **Z vlaka je padel** na Javorniku železniški uslužbenec Mohorčič. Prepeljali so ga v bolnico.

— **Umrli** je v Tržiču mati preč. g. duhovnega svetnika č. g. Špendala. Brzojavno obvestilo o tem smo v soboto prepoznali dobili, ker je list izšel že ob 1. uri popoldne. Pogreb je bil v ponedeljek popoldne.

— **Boj na tržaškem volivnem shodu.** V Trstu se je na soc. demokratskem volivnem shodu v gostilni Belvedere stoplo 150 socialnih demokratov in 100 Slovencev. Socialni demokratje so metali na Slovence kozarce, steklenice, stolice in mize. Prenehali so šele, ko je prišlo 50 redarjev z golimi sabljami. V gostilni je vse razbito.

— **Pogrebne zavode** sprejme občina v svojo upravo v Gradcu ter je tozadevno že storila prve korake.

— **Dva odvetnika v Črnomlju.** V Črnomlju se v kratkem nastanita dva odvetnika, gg. dr. Sturm in Ignacij Malnerič.

— **Petelin je izkljuval oko** v Podkloštru na Koroškem hčerki železniškega paznika Janeza Komana, ki se je igrala sama na dvorišču.

— **Žaga je popo'noma razrezala** pri Prevaljah 34 let starega Janeza Lesjaka.

Za povzdigo Bleda.

V četrtek 27. maja ob 10. uri se je pripeljal na Bled c. kr. dež. predsednik gosp. baron Schwarz v spremstvu c. kr. okrajnega glavarja radovljiškega g. Župneka, tajnika c. kr. glavarja g. Künigla, c. kr. vladnega svetnika g. dr. Zupanca in c. kr. stavbenega nadsvetnika. Na postaji Jesenice mu je izročil občinski odbor z gentom g. Čebulom na čelu želje jeseniške občine. Nato se je deželni predsednik odpeljal na Bled ter si ogledal lani pogorelo in že pozidano vas Grad. Ob 12. uri je bilo v zdraviliškem domu posvetovanje, kako povzdigniti Bled in okolico. Tega posvetovanja se je udeležil polnoštevno ves občinski odbor blejski, Jakob Jan, župan Gor'ah z vsemi svetovalci, župan Janez Burja z Bohinjske Bele s svetovalci Ribenske občine, zdravilska komisija, cestni odbor z načelnikom Jakob Peternelom, društvo za promet tujcev z načelnikom, tajnikom in odposlancem g. Menzingerjem iz Ljubljane, krajni šolski svet itd.

Kot prvi se zgleda za besedo g. župan Rus z Bleda. Kot najnujno potrebo za prospeh Bleda kaže na potreben v o d o o d o, opozarja na potrebno elektriko, prosi pomoči za izpeljavo regulacijskega načrta in za regulacijo vsega zdravilišča, kaže na silne potrebe zdraviliškega odbora, prosi za javno kopališče, za vpliv na g. Muhra za »molo« ob Zaki pod postajo, razširjenje šole v petrazrednico itd. Dr. Ferjančič kot odbornik »Curkomiteja« namesto načelnika Stuchlyja, prosi za izdatno letno podporo za zdraviliški odbor, oziroma za brezobrestno posojilo 100.000 kron proti 50-letni amortizaciji, ker odbor ne more nikdar izhajati z zdraviliško in godbeno takso. Godba stane nad 5000 K, obresti in amortizacija 7000 K, toliko (12.000 K) donaja zdraviliška in godbena taksa; nobenega vinarja ne ostane za olepšanje parka, potov, razsvetljavo in udobnosti tujcem, za napravo javnih stranišč. Sicer naj pa občina prevzame »Curhaus« in vse posle zdraviliške komisije. Okrožni zdravnik dr. Benedik iz higijeničnih ozirov priporoča vodovod. V Mlinem ni nobene pitne vode, v Zaki predlanskim tifus, v Zlečah le en studenec, v Zagorici ni vode itd.

Gorjanski župan g. Jakob Jan se je zavzemal z vso vneto za vodovod, ki naj se izpelje iz studenca »Zmrzlek« nad fužinami Radovne.

Upamo, da bo to posvetovanje imelo mnogo uspeha na korist Bleda in okolice.

Štajerske novice.

Š **Nemški »Drang« proti jugu.** Burši v Celju. Poleg nemške slavnosti v Celovcu, so Nemci na našem jugu v binkoštnih praznikih priredili v znamenju svojega »Dranga« proti jugu tudi burševsko slavnost v Celju. Binkoštno praznike so strasili po Celju nemški burši z raznobarvnimi čepicami. Ogrdili so se ljudem takoj s svojimi »šmisi«. Eden hodi celo brez nosa po svetu. V cerkvi ni bil menda nobeden. Da, protestantski pastor je odpovedal celo svojo službo božjo, ker je vedel, da ob taki priliki sploh nihče ne pride v njegovo cerkev. Pač pa so ti »kulturosoenci« nadlegovali na binkoštno nedeljo in binkoštni ponedeljek ljudi, ki so šli mirnim potom k jutranji službi božji. Od pete do sedme ure zjutraj so namreč ti pijani dijakci posedavali in poležavali v sredini ulic, pili in trli ter vriščali naokoli. Še celo vozili so se na velikem vozu z lestvicami, kakršen se rabi za seno, po mestu ob času, ko so ljudje prihajali k službi božji! Kaj takega se imenuje »nemška kultura!« V Celju Slovencev niso izzivali. Pač pa je bil tepen v okolici en burš, ki je izzival s svojim hajljanjem. Binkoštni ponedeljek so hodili izzivat na Laško. Tak izlet so mislili napraviti v Šoštanj, pa so si premislili, ko so v Celju čitali Aistrichove plakate, da je Woschnagg renegat. Vseeno pa jim je

bojda ta bivši Sokol poslal 2000 K z namenom, da bi ga še vendarle trpeli v svoji sredini. Sicer so pa tudi »nemški« Celjani in Celjanke prav pridno krmili in napajali te burše. V zahvalo so jim zasadili v mestnem vrtu »burševski hram«. Sicer se pa večja zunanja nesreča ni zgodila, šipe slovenskih hiš so ostale cele, nemške hiše so pa branile obsežne frankfurtarce!

Š **Nemški burši strajajo nemško cesto do Adrije v Celju.** Iz Celja se nam o tem piše: »Burschenschaft der Ostmark« je poslala o Binkošti 38 buršovskih zvez hajlat v Celje. Burši širijo zdaj med svet, da ravno zato zborujejo v Celju, ker celjsko nemštvo najbolj ščiti čast, svobodo, domovino; »fast jedes Haus« pravijo, da je imelo črno, rdečo, rumene zastave. Nemci poročajo, da so se že v soboto pričeli posvetovati, kako pospešiti nemštvo in kako braniti nemško posestno stanje, kako zbirati denar v ta namen in kako organizirati Nemce vseh stanov. Praktično so pokazali to tako, da so darovali 2000 kron »Schulvereinu«, »Sümarki« in drugim nemškim obrambnim društvom. Da so zelo krokali, je umevno samoobsebi. Deželno sodni svetnik drž. posl. Marckhl je imel hujskajoč govor. Glavna dolžnost spodnještajerskega nemštva je, braniti z vso silo južne predstraže in stražiti cesto, ki vodi k Adriji. Avstrijski c. kr. uradnik Marckhl, ki bi moral biti po svoji prisegi objektivni, je rekel, da je v zvezi z Nemčijo ne le zajamčen mir, marveč tudi obramba proti premoči slovanske narodnosti. Storitni hoče vse za večno zvezo z Nemčijo. Odgovarjal mu je Pražan dr. Weibs, čes. da morajo seveda zmagati Nemci in tako pridobiti bodočnost. Nato so se šli igrati tudi vrtnarje in so zasadili v mestnem parku hrast v spomin na zborovanje, seveda ne da bi svirali na avstrijskih tleh kako avstrijsko himno, marveč svirati so pustili svojo velezdajalsko »Wacht am Rhein«. Na komerzu sta govorila velika Germana Tschermak in pa dr. Jesenk o, ki je povedal, da mora Celje sopomagati držati prosto pot k Adriji. Dr. Brecht priporoča buršom, naj se kot Nemci v Nemce vzgojé! Wastian je buršom bral levite, ker ne umevajo zadostno pomena socialnega vprašanja. Iznašel je ime »nemškosocialnega« duha. Neki pangerman Petriček od Carnolije je govoril o »delu Nemcev na Kranjskem«. Nato so se šli ti pristni Nemci zalivat.

Ljubljanske novice.

lj **Birmovanje v stolnici.** O binkoštnih praznikih je bilo v stolnici birmanih 1900 birmancev in sicer 931 dečkov in 969 deklic.

lj **Sestanek ljubljanskega in novo-meškega katoliškega društva rokodelskih pomočnikov v Novem Mestu** se je prav izborno izvršil dne 30. in 31. maja. Slavnostnega večera sta se udeležila tudi presvetli škof Jakob Trobec iz Št. Clouda v Minesoti, ki biva sedaj v Novem Mestu, in prošt dr. Sebastijan Elbert. Najvažnejša točka sestanka je bilo včerašnje blizu triurno zborovanje, ki bo brez dvoma rodilo veliko sadov v korist rokodelskega stanu. Obširneje poročilo objavimo.

lj **Velika ljudska veselica na korist »Aljaževega Doma«** se vrši prihodnjo nedeljo v vseh prostorih »Uniona«. Za planince in neplanince bo preskrbljeno dovolj zabave, v dvorani bodo celo nekateri slovenski umetniki napravili prekrasen planinski svet. Vrt bo čarobno razsvetljen.

lj **Na oklicih so:** Andrej Kezele, azist. juž. žel. v Zalogu z Ljudmilo Legat, nadsprevodnika hči v Šiški; Hamuš Kroita, blagajnik kreditne banke, z Minko Jelačin; Franc Michorl, trgovec v Beljaku, z Evženijo Czerveny; dr. Fr. Illner, policijski zdravnik, z Marijo Lainer iz Gradca; Albin Pečar, uradnik Zveze slov. zadrug, z Frančiško Rozman, bivšo uradnico pri »Zadružni zvezi«.

lj **Skupna skušnja mešanega zboru »Ljubljane«** bo jutri v sredo ob 8. uri zvečer. Prosim točnosti in polnoštevilne udeležbe. — Pevovodja.

lj **Poročil se je** v trnovski cerkvi prof. g. Fran Kobal z gdčno Lejo Bukovčev. — Poročil se je v Litiji g. Valentin Tič z gdčno Anico Lajevičev. —

lj **Putigamska pivovarna** kupuje Aurovo, vrhniško in mengiško pivovarno; iz Koslerjeve pivovarne pa namerava napraviti akcijsko podjetje.

lj **Posebni vlak v Postojno.** Iz Ljubljane se je včeraj odpeljalo iz južnega kolodvora v Postojno 1380 oseb.

lj **Mrtvoud zadel** je včeraj zvečer trgovca in posestnika v Florijanskih ulicah g. Jos. Lončarja. Danes se nekoliko bolje počuti.

lj **Konfisciran** je bil na trgu g. Predoviču voz mesa. Baje je bilo meso ikrasto.

lj **Umrli so:** Rihard Freyer, c. kr. poštni nadkontrolor; Ivan Rojina, posestnik v Zgornji Šiški; Ivan Orel v Trstu, član raznih ondodnih slovenskih društev.

Ij Stoletnica Lj. Gaja. C. kr. deželni šolski svet kranjski je iniciativo o interesnem šolskem slavlju v spomin stoletnice Lj. Gaja prepustil ravnateljstvom oziroma učiteljskim zborom srednjih šol.

Ij Popoln lunin mrk bomo imeli od 3. na 4. junija.

Razne stvari.

Knez Hohenlohe je bil res aretiran. Zadnjič smo poročali, da se dementuje vest, da bi bil knez Hohenlohe na Ogrskem aretiran kot panslavistični agitator. Sedaj pa hrvaški listi poročajo, da si je mažarska vlada to blamažo res privoščila, a se je kasneje zavedla azijske neokusnosti tega svojega čina in ga zato dementirala. Stvar je bila taka: Knez Hohenlohe je prišel v Sp. Kubin gledat neko posestvo, ki ga je nameraval kupiti. Mažarska »državna ideja« oziroma njeni zastopniki so se samega strahu sesedli — saj ne bolujejo samo na domišljavosti, ampak tudi na bolni domišljiji, ki povsod strahove vidi. Takoj so izdali povelje, da se kneza Hohenlohe prime in zapre kot nevarnega panslavističnega agitatorja, kar se je tudi zgodilo. Šele na posredovanje nemškega poslanika so kneza izpustili. Mažarska »državna ideja« je tako za eno blamažo bogatejša.

Nova bolezen se je pokazala na Laškem, posebno v Kalabriji in Siciliji. Imenujejo jo »Gala-Azar« in je v Indiji močno razširjena. Ta bolezen povzroča uši podobne mrčes, ki se širi po vseh udih. Kazati se jame z mrzlico in je smrtna. Loti se po večini otrok. Proti tej bolezni niso iznašli sredstva.

Milijonarka in šofer. Eliza Berdol, hči bogatega pivovarnarja Lowisa v Philadelphiji se je skrivoma poročila s šoferjem Albertom Hall. Postala je polnoletna in dobila od očeta dva milijona dolarjev (10 milijonov kron). Sorodniki so seveda proti temu zakonu.

Spomenik Adamu in Evi je postavil v Baltimore bogataš Brady, češ, če bi ne bilo Adama in Eve, ne bilo bi tudi slavnih mož.

Novi gospodar v Beli hiši — Viljem Taft, je zelo demokratičen mož. Preje je v predsedniški palači v Washingtonu vladal precej mrzel oficijel duh, ki je obiskovalca neprijetno dirnil. Po predsobah in hodnikih je bila nastavljena cela armada slug, med njimi redarji in tajni policijski agenti. Novi predsednik je to armado odslavlil in spremenil Belo hišo v prijazen družinski dom. Le en sam policaj še stoji na polžastih stopnicah na zadnji strani poslopja. Vsega skupaj je pri predsednikovi družini uslužbenih 26 oseb. Gospodinjstvo vodi gospa Taft sama, v čemur jo podpira ključarica. Večino formalitet pri kosilu itd. je g. Taft v dotičnih določilih prečrtal s svinčnikom in s tem pokazal, da on in njegova družina z nove častjo niso izgubili pravic do pristranskega, priprostelega domačega življenja. Najbolj pa je pri srcu dobrodušnim Američanom najnovejša uvedba v Beli hiši: lepa molzna krava, ki jo je Taft kot skrben oče svoje družine kupil, in tako zagotovil nepokvarjeno mleko za zajutrek. Vsi ameriški listi so prinesli prijazne beležke in premišljevanja o tej ljubi stvari božji, in če greš danes v bližini Bele hiše na izprehod, pa ti pravi prijatelj: aha, krava, — boš takoj vedel, da je to krava Viljema Tafta. Preje je gotovo imela kako ime — Liska, Bela ali kaj takega, sedaj pa jo vsak pozna edino-le kot »kravo«. Da se ji ne godi slabo, si lahko mislimo, saj se gospa Taft sama zanima za njeno zdravje in gre osebno večkrat pogledat, če ji ničesar ne manjka.

VEČNA MOLITEV.

Izšla je pravkar toli zaželjena »Večna molitev« — molitvenik za častivce Sv. Rešnjega Telesa — v čisto novi obliki. Namreč s tako povečanim tiskom, da bo pač tudi najkratkovidejši brez pripomočkov mogel odsej knjigo rabiti. Starejši, ki jim peša vid, bodo velike črke brali z lahkoto, mlajšim čestilcem sv. Rešnjega Telesa pa bo tudi molitvenik v tej novi obliki prav, da si bodo ohranili vid zdrav, kar treba še posebno zaradi tega upoštevati, ker se navadno molijo ure molitve zvečer in so cerkve somračne. Vsled velikega tiska je knjiga nekoliko narastla, vendar pa ni debelejša kot prejšnji natis, kajti papir je finejši in oblika še bolj prikopna kakor poprej. Ure molitve so tudi v novem natisu vse, sploh se ni glede na vsebino prav nič izpremenilo, pač pa se je novemu natisu nekaj dodelalo, kar ni imel doslej še noben slovenski molitvenik, namreč trpljenje našega Gospoda, pasjon. Vezava je lepa in trpežna — cena knjigi se vzlic velikanskim stroškom ni veliko zvišala, velja namreč vezana z rdečo obrezo 3 K. Dobile se bodo pozneje tudi fineše vezave; kdaj, to bomo naznanili. Naroči se v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani, katera je knjigo založila.

* Prvič med Indijanci. Josip Spillman S. I. Ljubljana 1909. Spillmannove povesti 17. zvezek. Izšel je nov zvezek

splošno priljubljenih spisov mladinskega pisatelja Spillmanna. Gotovo ga bodo z veseljem pozdravili vsi, ki znajo ceniti vrline teh del, ki se odkljujejo po plemenitosti tendence, poljudnosti in poučnosti, zlasti za mladež. Treba je pozdraviti knjige, ki so vs tanu izpodrinili fantazijo kva-reče povesti pisateljev, ki pišejo, ne da bi imeli pred očmi blagor mladine, ampak le špekulirajo na nevednost. Mladinski prijatelji, sezite po knjižicah Spillmannovih, ki jih v lepih prevodih izdaja »Katoliška Bukvarna«, pri kateri se naročajo. Cena 17. zvezku 60 vin., trdo vez. 80 vin.

Prihodnja vojska. Prihodnja vojska proti mnogim boleznim se bode vršila z milom. Čednost varuje zdravje in za-brani prenos kali bolezni. Zato naj se pere živотно in posteljno perilo, posebno pa perilo od bolnikov vedno z labodjim milom (Schichtovim gostim kalijevim milom), ker to milo umori vse kali bolezni in celo bacile kolere tekom 30 minut v enoodstotni raztopnini z 15 stopinj gorke vode. To labodje milo je za pranje volnastega in svilnatega blaga, zastorov, čipk, vezenin in napravi iste kakor nove.

* Slovarček k izbranim Ovidijevim pesmim Sedlmayerjeve izdaje. Sestavil Anton Dokler. Ljubljana 1909. Opozarjamo na ravnokar izišli slovarček k Ovidiju, ki je izboren pripomoček za gimnazijce. Slovarček je tako urejen, da podaja slovar k posameznim pesmim, torej jako praktično. — Cena 1 K 90 vin. — Dobi se v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani.

Naročajte „Slovenca“!

Telefonska in brzojavna poročila.

OBČNI ZBOR NEMŠKEGA »SCHUL-VEREINA«.

Bielitz, 1. junija. Tu se je vršil o Bin-koštilih občni zbor nemškega »Schulvereina«. Navzoč je bil tudi nemški minister rojak Schreiner, ki je obljubljal svojo podporo prizadevanjem »Südmarke«. Poslanec Doberner je govoril kot zastopnik »Südmarke«.

NOVI PREDSEDNIK ČEŠKEGA NARODNEGA SVETA.

Praga, 1. junija. Predsednik češkega narodnega sveta postane češki agrarni deželni poslanec Zdvavky, ko je odstopil poslanec prof. Čelakowsky.

STAVKA NA LVOVSKEM VSEUČILIŠČU PRENEHALA.

Lvov, 1. junija. Predavanja na tukajšnjem vseučilišču so se danes zopet pričela.

ČEŠKA AGRARNA MLADINSKA ORGANIZACIJA.

Praga, 1. junija. Ob navzočnosti 1000 mladeničev se je ustanovila češka agrarna mladinska organizacija.

ZEPPELINOV ZRAKOPLOV PONE-SREČIL.

Berolin, 1. junija. Zeppelinov zrakoplov se je na svoji vožnji proti Berlinu, ko je zapustil Lipsko, ponesrečil. Zaletel se je v neko drevo ter si je uničil krmilo. Poškodbe so jako velike. Zrakoplovovi aluminijevi drogi so podrli drevo. Oddelek pijonirjev je došel, da preskrbi trdno zasedranje zrakoplova. Poprave bodo trajale več dni. Včeraj je na tempelhoofskem polju do 10. ure zvečer čakal nemški cesar s cesarico in cesarsko rodbino na dohod Zeppelinovega zrakoplova. Po 10. uri zvečer se je pa vrnil v Potsdam.

Berolin, 1. junija. Zeppelinov zrakoplov se je ponesrečil pri Goeppingenu. Zeppelin je hotel na ondotnem travniku se spustiti na zemljo, ker mu je zmanjkalo bencina. Krmilar je takrat, ko je spuščal zrakoplov, prezl drevo. Zeppelin se je odpeljal nazaj v Friedrichshafen.

SAMOUOMOR POSLANCA RUSKE GOSUDARSTVENNE DUME.

Peterburg, 1. junija. Najboljši govornik ruske gosudarstvenne dume kadet Pergament se je usmrtil.

BOLEZEN RUSKE CARICE.

Peterburg, 1. junija. Zdravniki so pri ruski carici konstatirali močno afekcijo srca. Noge so carici močno otekle. Skoro gotovo bo potovanje ruske carske dvojice v inozemstvo izostalo.

ODSTAVLJENEGA SULTANA ZOPET ODPELJEJO.

Carigrad, 1. junija. Odstavljenega sultana odpeljejo na otok Rodus.

SPOPADI MED TURKI IN ČRNOGORCI.

Carigrad, 1. junija. »Tamin« poroča, da so se vršili spopadi med Turki in Črnogorci.

POTRES V KALABRIJI.

Dilets, 1. junija. Tu je bil zopet močan potres. Prebivalstvo je silno prestrašeno.

NOVA METEOROLOŠKA POSTAJA 12.000 ČREVLJEV NAD MORJEM.

Pjatrgorsk, 1. junija. Kavkaški alpski klub gradi na Ebrusu meteorološko po-

stajo, ki bo stala 12.000 čevljev nad morjem.

GROZNI VIHARJI.

Okohama, 1. junija. Grozen tornado je povzročil smrt 22 oseb, 50 je pa ranjenec.

Dallas (Teksas), 1. junija. V mestu Zephyr je vsled groznega ciklona izgubilo življenje 30 oseb. Divjal je tudi grozen požar.

Le oni ne mara testenin, ki ni še „Pekate“ okusil!

TRŽNE CENE.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta 1. junija.

Pšenica za oktober	13—
Rž za oktober 1. 1909.	10—
Oves za oktober	7—
Koruzza za juni 1909	7-86
„ „ 1910	7-04
Elektiv:	

Meteorološko poročilo.

Vilina n. morjem 306-2 m, sred. zračni tlak 736-0 mm.

Dan	Čas opa- zovanja	Stanje bore- metra v mm	Tempe- ratura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padevina v 24 urah v mm
30	9. zveč.	738-2	18-3	sr. jvzh.	oblačno	
31	7. zjut.	37-3	15-3	„	„	0-0
	2. pop.	36-5	21-6	„	skoro obl.	
31	9. zveč.	37-2	16-5	brezvetr.	oblačno	
1	7. zjut.	36-4	15-1	sl. vzjvzh.	jasno	0-0
	2. pop.	35-3	23-4	sr. jvzh.	pol obl.	
Srednja predvčerašnja temp.		18-0°	norm.	15-8°		
Srednja včerašnja temp.		17-8°	norm.	16-0°		



1536 1-1

V globoki žalosti naznanjamo v lastnem in v imenu vseh drugih sorodnikov vsem prijateljem in znanem prežalostno vest o smrti iskreno ljubljene soproge, oziroma matere, tašče in stare matere gospe

Matilde Kobler

ki je po dolgi mučni bolezni previdena s sv. zakramenti za umirajoče, danes ob 11. uri dopoldne v 66. letu starosti mirno zaspala v Gospodu.

Truplo predrage pokojnice se bode v sredo dne 2. junija ob 3. uri popoldne po slovesnem blagoslovljenju preneslo iz hiše žalosti Dalmatinove ulice šte. 7 na pokopališče pri Sv. Križu.

Sv. zadušne maše se bodo služile v več cerkvah.

Ljubljana, dne 31. maja 1909.

Avgust Kobler, višji oficijal c. kr. drž. železnice v p., soprog.
Ernest Kobler c. kr. davčni kontrolor, sin.
Marijancja Kobler omož. Bulovec, c. kr. okrajnega sodnika soproga, hči.

Razprodaja.

manufakturnega blaga iz konkurzne mase Josip Ravniker se bode vršila skozi nekaj tednov v hiši g. Zurc na glavnem trgu v Novem mestu po nizkih cenah. Pričela se bode ta razprodaja

dne 1. junija 1909.

Blago, ki se bode razprodajalo je sveže.

V zalogi se nahaja veliko raznovrstnega sukna vsake vrste, bele in rujave kotenine v veliki množini, sveži kambriki kakor tudi »druki« in volneno blago za ženske obleke najnovejših oblik.

Nadalje se nahajajo v zalogi v veliki izbiri najnovejše kravate, izborno likano perilo, svilneni ter volneni robci, raznovrstni dežniki, ženski, moški in otroški črevlji, moderci, predpasniki, naramnice, ovratniki, zapestnice, klobuki za moške in otroke, moške in ženske nogavice, ženski pasi.

Razprodajalo se bode to blago tudi v večjih partijah. Trgovci na deželah si lahko dopolnjujejo svoje zaloge; dosti je načetih komadov sukna in družega blaga.

Novomesto, dne 27. maja 1909.

1523 1-1

Štev. 202/pr.

Magister pharmaciae.

V svrhu vodstva lekarne v deželni bolnici v Ljubljani se ima nanesti magister pharmaciae z letno plačo 3000 K poleg prostega stanovanja, proste kurjave in svečave. Namestitev bo za enkrat začasna, pri zadovoljivem službovanju bo pa deželni odbor po preteku enega leta deželnemu zboru predlagal, da se to mesto kot definitivno ustanovi.

Prosilci za razpisano mesto morajo dokazati, da so avstrijski državljani, da so za samostojno vodstvo kake lekarne opravičeni in da so večji slovenskega kot nemškega jezika.

S potrebnimi dokazili opremljene prošnje je

do 22. junija 1909

pri podpisnem uradu vložiti.

Deželni odbor kranjski

v Ljubljani, dne 7. maja 1909.

Priporočamo našim rodbinam

Kolinsko cikorijo.

598 52-1

Poslano.

1529

Na dopis v »Slov. Narodu« z dne 27. maja št. 119 pod zaglavjem: »Na naslov turškega poštarja«, pozivljem dotičnega dopisnika, da pride s svojim duhanjem in sumnjičenjem na dan in se podpiše s polnim imenom; ako tega ne stori, ga smatram za grdega obrekovalca in lažnika.

Turjak, dne 2. junija 1909.

Jernej Žužek.

Učenec

se sprejme pri Martinu

Klemenčiču mizarju na

Vrhniki. 1519 1-1

Zlate svetinje: Berlin, Pariz, Rim itd.

Najbolj. kosm. zobo-
čistil. sred-
stvo

Seydlin

Izdovolatelj
O. Seydl

Ljubljana, Spital.-Stritar. ul 7

Dobi
se
posred

Prodaja se lepa

hiša (vila)

z velikim sadnim in zelenjadnim vrtom. Posestvo je jako pripravno za vsakega, posebno pa za penzioniste ali kot letovišče. Natančnejša pojasnila daje ANT. MEHLE, Rožna dolina, cesta V, hišna šte. 202. 1452 6-1

Šest prav lepih krav

mlekaric, pingaverc, z dvema teletoma, ima na prodaj Ivan Krst. Trpin, župnik v Mošnjah. 1518 3-1

Se nekaj

vinskih sodov

iz hrastovega in kostanjevega lesa, prav dobro ohranjenih in močnih v obsegu 150, 600, 700, 800, 900, 1400, 1500, 1600 do 5000 odda po primerni ceni tvrdka M. Rosner in drug, veležganjarna sadja, Ljubljana, poleg Koslerjeve pivovarne. 295 156-9

Še nekaj letoviških stanovanj

s sobno, kuhinjsko in namizno opravo, z lepimi senčnatimi nasadi in kopelji odda Franc Jarc v Medvodah. 1460 4-1

Nizko pod tovarniško ceno

prodajam radi ogromne zaloge letnih oblek za
gospode, dečke in otroke.

Istotako najnovejšo konfekcijo za dame in
deklice.

O. BERNATOVIČ

Ljubljana, Mestni trg 5.

Zavod za pohištvo in dekoracije

Fran Doberlet,

Ljubljana, Frančiškanske ulice šte. 10.

USTANOVLJENO LETA 1857.

Pohištvo vsake vrste od najenostavnejšega do naj-
umetnejšega. Skladišče tapet, oboknic okenskih karnis
zaves in preprog. Velika izbira pohištvenega blaga
i. t. d. Enostavne in razkošne ženične opreme v naj-
solidnejši izvršbi. Uredba celih hotelov in kopališč.

TELEFON ŠT. 97.

Za šport
in promet.

Zaloga koles

Puch, (Styria), Globus,
Regent in drugih specialnih
znamk ter posameznih delov.
Izposojevanje koles
prejem koles za emailiranje,
: ponikljanje ter popravila :
solidno in ceno.

Karol Čamernik

Ljubljana, Dunajska c. št. 9.

Lov v najem.

Dne 15. junija letos ob 9. uri dopoldne se
bo pri c. kr. okrajnem glavarstvu v Ljubljani potom
ustne obravnave oddajal lov občine Podgorica
pri Sv. Jakobu ob Savi. Lovišče v najboljšem
stanju. Leta 1907 se je n. pr. v enem dnevu ustre-
lilo 70 zajcev in 10 srn.

Zupanstvo Podgorica, 29. maja 1909.

Andrej Paternoster
zupan.

1513 3-1

Za večjo trgovino na deželi se išče
prodajalec
ali **prodajalka**

mešane stroke, izurjena moč posebno v ma-
nufakturi.

Ponudbe z prepisi spričeval, ter z na-
vedbo referenc in zahtevo plače je poslati
pod „Trnovo 18“ pošto ležeče Trnovo
Notranjsko. 1514 5-1

Razprodaja posestva!

Dne 3. in 4. junija se vrši na Malem Do-
brempolju št. 1 pri Brezju na Gorenjskem
razprodaja večjega posestva. Prodajalo se bo:

poslopja, zemljišča, živina, krma in vse
gospodarsko orodje.

Plača se kupnina za poslopja in zemljišča v
štirih obrokih. 1491 2-1

Razpis.

1524 3-1

Za zgradbo prizidka šoli in popravila starega šolskega poslopja v Bukovju
na 18463:69 K proračunjena dela in dobave se bodo oddale potom javne ponudbene obravnave.
Dela so proračunjena in sicer:

Zidarska dela na	K	9905:20
tesarska	„	2293:66
mizarska	„	2006:96
kovaško-ključavničarska dela na	„	902:50
kleparska dela na	„	240:13
slikarska in pleskarska dela na	„	670:90
steklarska dela na	„	316:24
pečarska dela na	„	1068:—
šolska oprava na	„	776:—
kamnoseška dela na	„	284:10

Pismene, vsa dela zapopadajoče ponudbe z napovedbo ponusta ali donlačila v odstotkih
na enotne cene proračuna naj se predložijo do

10. junija t. l. ob 12. uri opoldne

pri podpisaneu krajnem šolskem svetu.

Ponudbe, katere morajo biti kolkovane s kolkom za eno krono, doposlati je zapečateni
z nadpisom:

„Ponudba za prevzete zgradbe in popravila starega šolskega poslopja v Bukovju.“

Ponudbi mora biti dodana izredna izjava, da pripozna ponudnik stavbne pogoje po vsej
vsebini in da se jim brezpogojno ukloni.

Kot vadij je dodati 100% stavbnih stroškov v gotovini ali pa v pupilarnovarnih vredno-
stnih papirjih

Krajni šolski svet si pridrži pravico, izbrati ponudnika ne glede na višino ponudbene cene.

Načrti, proračun in stavbni pogoji so na ogled pri krajnem šolskem svetu v Bukovju.

Krajni šolski svet v Bukovju pri Postojni.

dne 25. maja 1909.

V sredini mesta se odda takoj

mala sobica

za K 12.— na mesec. Naslov se izve v
upravnistvu „Slovenca.“ 1521 2-1

Mizarski pomočnik

se sprejme takoj pri Martinu Klemenčiču,
mizarju na Vrhniki. 1520 1-1

Pozor!

Proda se iz proste roke

enonadstropna hiša v Rudolfovem

Mej vrti št. 157 Školina ulica v obližju kapiteljske cerkve z enajstimi sobami in z drugo
pritiklino, opremljena z vodovodom, perilnico in lepimi obokanimi kletmi. Poleg hiše se nahaja
tudi en oral krasnega vrta za sadje in zelenjavo. Natančnejša pojasnila daje lastnica sama Neža
Rome, Sevnno, pošta Sv. Peter pri Rudolfovem. 1459 3-1

Otvoritev nove mesarije.

Slavnemu p. n. občinstvu si usojam vljudno javiti, da otvorim z dnem
1. junija na Glincah pri Ljubljani poleg nove župne cerkve novo mesarijo, ka-
tero bom skušal voditi v popolno zadovoljnost velenjenih odjemalcev.

Priporočujoč se za obilna naročila, bilježim velespoštovanjem

1503 2-1

Franc Pavlič.

Pozor!

=HIŠA=

z gospodarskimi poslopi in sadnim
vrtom, katera se nahaja zraven župne
cerkve v Domžalah setakoj proda.
Zraven se nahajajo 3 joki zemlje za
obdelavanje. Cena 16.000 kron. Pla-
čuje se lahko na obroke in takoj nastopi.
Več pove Andrej Terškan, Cegnar-
jeve ulice 4. Ljubljana. 15173-1

**H. Volk, kemična pralnica
Šoštanj, Štajersko**

se priporoča za **snaženje vsako-
vrstnih oblek itd.** Cene primerno
nizke. Delo solidno in se tekom tedna izvrši.
Sprejemalnica za Ljubljano pri I. Magliču,
krojaču, Miklošičeva cesta 10.
680 30-1

Pristni
panama klobuk K 4.—
ceneje.

Prej je stal K 10.— sedaj K 6.—.

Ljubljana, Mestni trg 5.

O. BERNATOVIČ

Ljubljana, Mestni trg 5.

IZPELJAVA
vseh poslovnih transakcij. - Izdajanje čekov, nakaznic in
KREDITNIH PISEM
za vsa glavna in stranska mesta tu- in inozemstva.

MENJALNIČNA DELNIŠKA DRUŽBA
MERCUR OSREDNJA MENJALNICA:
DUNAJ I., WOLLZEILE 1.
Podružnice: Baden, Češka Kamnica, Češka Lipa, Brno, Moravski Zám-
berg, Mödling, Novi Jičín, Pízen, Praha, Liberec, Cvitava.

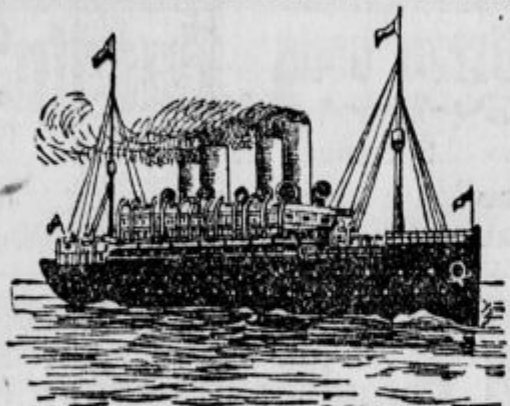
NAKUP IN PRODAJA
vseh vrst rent, obligacij, državnih papirjev,
akcij, prioritet, zastavnih, srečk i. t. d., i. t. d.
Zavarovanje proti izgubi pri zrobanjih srečk in vredn. papirjev.
Prospekte in cenike premij zastoj in franko.

Daje po

4¹/₂ 0/0

VZAJEMNO PODPORNO DRUŠTVO V LJUBLJANI

KONGRESNI TRG 19 registrovana zadruga z omejenim poroštvom KONGRESNI TRG 19

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in jih od 1. julija 1909 obrestuje po 4¹/₂ 0/0 brez odbitka, tako, da dobi vlagatelj od vsakih vloženih 100 K čistih 4 K 50 v na leto. Rent davek plačuje društvo samo. Druge hranilnične knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje prekinilo. Daje tudi svojim članom predujme na osebni kredit, vračljive v 7¹/₂ letih (90 mesecih ali 390 tednih) v tedenskih, ozir. mesečnih obrokih, kakor tudi posojila na zadolžnice in menice.Dr. Fr. Došak l. r.,
zdravnik v Ljubljani, podpredsednik.Prelat A. Kalan l. r.,
predsednik.Kanonik I. Sušnik l. r.,
podpredsednik.Opomba: Vsled splošnega padanja obrestne mere določilo je ravnateljstvo hranilnim vlogam obrestno mero pričenši od 1. julija 1909 na 4¹/₂ 0/0, o čemur se dosednji vlagatelji obveščajo po smislu § 2. določil glede hranilnih vlog.

Kdor hoče varno, mirno in hitro

v AMERIKO

potovati, naj se obrne na od visoke c. kr. deželne vlade potrjenega glavnega zastopnika 1639 30

Fr. Seunig, Ljubljana
Kolodvorske ulice šte. 28.

Odprava potnikov samo z najnovejšimi parniki velikani:

Kaiserin Augusta Victoria nosi	25.000 ton
Amerika	24.000
President Lincoln	20.000
President Grant	20.000

Vožnja Ljubljana-Hamburg traja z na novo uvedenimi direktnimi voznimi kartami, brez vsake menjave, okroglo samo 1¹/₂ dneva ter ima potnik pravico porabe brezovlakov po celi črti od avstrijske meje (Eger) naprej.

Najizvrstnejše in najboljše tamburice izgotavlja in razpošilja



prva sisaska tvornica tamburic

J. Stjepušin

Sisak, Hrvatsko.

Odklikovan na pariški razstavi 1. 1900 in na milenijski razstavi 1. 1890.

Poleg tamburic in skladb za tamburice ima v zalogi razna glasbila, kot: gosli, citre, kitare, mandoline, harmonike, okarine, itd. za katere pošilja poseben cenik s slikami. Veliki ilustrovani cenik pošlje vsakomur franco in zastonj.

Visti tvornici izhaja mesečnik pod naslovom »Tamburica«, ki prinaša za uk i krasne tamburiške skladbe in stane 1226 na leto le 8 kron. 12-1

Zastonj

torej brezplačno dobi vsak človek v lekarni Trnkoozy zraven ročevža, lepo tiskano deset zapovedi za zdravje tudi po pošti se brezplačno razpošiljajo. 3257 52-

Išče se dobro izvežban

1143 1

stavbni polir

30 do 40 let star. Plačilo po dogovoru.

Zglasiti se je na Ambroževem trgu št. 7.

::: Največja zaloga :::

moških in deških oblek

A. Kunc

Ljubljana, Dvorni trg 3 ::: Podružnica:
Novo mesto, Glavni trg.

1422 100 1

Modna trgovina za dame B. Magdič
Ljubljana, nasproti glavne pošte priporoča
moderce, bluze, spodnja krila, damsko perilo, rokavice,
čipke, svilo, baržun in vse moderne nakite in potrebščine za šivilje in krojače. — Solidne cene. 1367 aUradnik za denarni zavod =
= v Ljubljani se išče.

Zahteva se popolno znanje dvojnega knjigovodstva in trgovske korespondence v slovenskem in nemškem jeziku. — Plača po dogovoru. — Pismene ponudbe s prepisom spričeval, kakor tudi popisom dosedajnega službovanja na se pošljejo do 10. junija t. l. pod »uradnik« na administracijo »Slovenca«.

1493 3-1

Gospodarsko in konsumno društvo
pri Sv. Mihele pri St. Petru na Notranjskem.

Gospodarsko in konsumno društvo pri Sv. Mihele pri St. Petru, Notranjsko ima na prodaj več hl dobre

domače slivovke.

Cena po dogovoru. — Vzorci brezplačno. — Kupci, posežite po dobri domači kapljici, ne pa po judovskem gerušu, ker si ljudje le želodce pokvarjajo.

SVOJI K SVOJIM!

1479 3-1

Veliko zalogo absolutno zjamčenega
pristnega vina, 1097

priporočano opetovano od knezoškof. ordinarijata ljubljanskega p. n. vlč. gg. župnikom za mašna vina, ima Kmetijsko društvo v Vipavi. — Izborna kvaliteta: letošnje belo mašno vino od 30—40 K. Sortirano vino rizling, beli burgundec, silvanec in zelen od 40—55 K, črni »Karminet« po 55 K, postavljeno v Postojno ali Ajdovščino. — Izpod 56 litrov se ne oddaja; na debelo po dogovoru ceneje. — Stara desertna vina v buteljkah po 1 do 1-20 K, vinski kis po 30 K in tropinsko žganje po 2 K liter.

Prevara izključena, ker je klet pod nadzorstvom dekana vipavskega.

Za zadruge in večje množine izjemne cene. — Za obilne naročbe se priporoča Kmetijsko društvo v Vipavi.

Išče se

pošteno dekle

staro od 18 do 26 let, ki zna nekoliko kuhati, k ljubljanski rodbini. Naslov pove upravništvo 1504 »Slovenca«. 2-1

KONTORISTINJO

Slovenko, z mesečno plačo K 90— sprejme velika češka tovarna v Pragi. Vozni stroški se povrnejo. Ponudbe pod znamko: »BBB 383« glavna pošta Praga, poste restante. 1448 3-1

Znana vinska trgovina AND. MEJČ v Komendi pri Kamniku

priporoča svojo

veliko zalogo jamčeno pristnih vin

iz znanih vinorodnih krajev: Dolenjske, Štajerske, Goriške, Hrvatske in Istre.

Cena v sodih litru od 24 vinarjev dalje. — Vzorci na željo zastonj. 1217 1